

Х А Ъ Ы А Т
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 85 (7002)

1990 жыл. От мамы 17 күнэ.
ОПТУРУННЬУК

Сызыкта
3 хатчы

МОСКВА. (ССТА).
СКП КК Генеральный
секретарь М. С. Горбачев
түмүк тылынан от мыын
3 күнүзр съездэр Кремль-
дэн дыбарыастарыгар
Советский Союз Комму-
нистической партиятын
XVIII съези үлэтин тү-
үктөтөт. Съезд партия-
ны сагатылыгыга бодоо
ардым өгөһүлүна диеп
М. С. Горбачев бэлэстээ-
тэ. Съезд бир тэтиик
арбатага, манна уоттаах
үөстээх дискуссиялар да-
һылы, драматической
ирсиннээр даһыны баала-
ра. Ол эрэри түмүккө
эни уларыта түгүү ты-
быгар уонна сымаларытар
өн түбөһөр дыбуун суол-
татаах быһаарыллары
һыһына. «Биһиги партия-
ны бэйэлэрин интэриэстэ-
рин этэр уонна көмүскүүр
сыахтаах политической
үүс курдук көрөр, партия-
ны итэһэйэр үгүс мо-
йунунан советскай дьон
эрэллэрин албыныыр
ырааһыт суох, — диип
СКП КК Генеральный
секретарь тоһоолоһон бэ-
лэстээтэ — СКП бэйэтин

От мыйн 13 хүнүүр сарсмардааны муунаахха партиа Устаабын быра-йаагын көрүү түмүктүн-нэ. Докумуон бары раздал-ларын еннелин дүүүлэ-бэн уонна кэкиэ уларыт-малары ниллэри баран деле-гаттар Устаабы бүтүшү-түн мэлэниһтар.

Ол кэбинэттэн съезд ССКП Киин Хонтуруолдуур Комиссиатын тууван баһыыһыһыаа бигэрсэттэ.

Билмишчилар: «ССКП XXVIII съёдин делегаттарыар сорууда», «ССКП тлассабай информацияда средстволарыи тустарыиан», «ССКП ыччаака политикатыи туһуиан», «Чернобылларыи АЭС катастрофатыи политическай сманалааһыи уоһи киии согулларыи суоһ оһорууға үлэ хааһыиларыи тустарыиан», «Демократическай национальнай политикэ — ыоруоттар иэзи ардыларыиар көгүл өртүиэи солонка 38925 уоһи сабуу»

лэсийнхэ тээрдэр суол
резолуциялар, ССКП
XXVIII съезигэр үлэит-
тэр суруктарыг тустары-
нэ хуулах.

Съезд ССКП саяа Программанын бэлэмнээр ту-
хууян уурагжы ыһына.
М. С. Горбачев председа-
телдөөх туһанинаах комис-
сия тэрийинэ.

Күнээ аагар комиссия ССКП Кийи Комитетин уонна ССКП Кийи Хонтуруоллуур Комиссиатын бьыбардарыгар кастэлэн дуоластааһын түмүктөрүн ыһтыһырдэ. Сьезд аагар комиссия бэрэстэуэллэрин бьыбартаста.

СССР КИНИ
КОМИТЕТЫН
ПЛЕНУМА

От майми 13—14 күннәр
ригәр Советская Союз
Коммунистическая партия
тың XXVIII съездиннән та
лыялыбыт ССРП КН
Презиум бунд.

КК Пленума кистээн куоластайһынын мэниин саастааһах ССКП КК Политбюротун талла: М. С. Горбачев, М. М. Вуро

Клиничес, Г. Г. Гумбарид
де, С. И. Гуренко, А. С.
дзасохов, В. А. Ипашко,
И. А. Каримов, П. К. Лу
чинецкий, А. М. Масалиев,
К. Я. Махмамов, В. М.
Мовсисян, А. Н. Мутали
бов, Н. А. Назарбаев, С.
А. Ниязов, И. К. Полдо
ков, Ю. А. Прокофьев, А.
П. Рубик, Г. В. Семелю
ва, А. А. Силлари, Е. Е.
Сokolov, Е. С. Строев, И.
Т. Фролов, О. С. Шенни
Г. И. Янаев.

СССР КК секретарда
мынан табылымылар: О.
Д. Бакалов, В. В. Гидас
нов, А. Н. Гиренко, А. С.
Дзасохов, В. А. Купцов
Ю. А. Минаев, Г. В.
Семенов, Е. С. Строев, В.
М. Фалин, О. С. Шенин
Т. Н. Янаев.

Секретариат чилиэннэ
ришэн талымалынылар: В
В. Анискин, В. А. Гайно
ронский, Н. И. Мельников
А. Н. Тепленев, Г.
Тугунова

Пленум «Правда» хаймат кылаабынай редакторынан Н. Т. Фроловту талла.

РСФСР ВЕРХОВНАЯ СОВЕТЫН СЕССИЯТА

РСФСР Министрларин
Советин Председатели
бастакы солбуйааччынан
— тиза хайааиметцбатын
министринэн Т. В. Кула
янаппа РСФСР Министр

дэрин Советын председателин солбуулагчийн — экологийн уламчид зарцуулалтын хэрэгсэлүүдийг үргэлжлүүлэн туслахыг зорьж байгаа ажлын талаарх асуудлыг өөрийн төлөөлөгчид хүмүүний нийтийн байгууллага болон иргэдэд мэдэгдэх зорилготой бичигтэйгээр танилцуулав.

нэ. РСФСР Министрларын
Советын Председатели
солбулааччынан — улуус
уоһи ҮрДүкү оскуола
дымалаларыгар госкомитет
председателини Н. Г.
Малышев буолла.

В. В. Гребенников избран

хүний амьдралд, байнгын хөгжлөхөд дээрх зөгнөл аргачлалын асар их үүрэгтэйгээ илэрхийлж байна. Энэ үүрэгтэй хүний амьдралд байнгын хөгжлөхөд дээрх зөгнөл аргачлалын асар их үүрэгтэйгээ илэрхийлж байна. Энэ үүрэгтэй хүний амьдралд байнгын хөгжлөхөд дээрх зөгнөл аргачлалын асар их үүрэгтэйгээ илэрхийлж байна.

— Үүт Чуралчыгларын

* Мэччирэн—өлгө

САЙЫЛЫК ҮАЛЫН БИИР КҮНЭ

кний заводна яам ахсийн күнгээ үстэ киллэриллэр этэ. Бу кэлин ардахтар тан суол суох буолан кырдык, балаһыаньабын уустурда. Онуоха эби веадеход автомашинабын эрөмүкүгэ турбута ыраата. Онтон-кэлин ЗИЛ автомашина таһар этэ эрэри, ардахха хаампат Оюн бу күннэргэ тракторы сырытынарабыт. Ол кыайан таспат. Онуоһор сорох фермалар үүтүтэри тизибэнкэ, хойутатан бородуускуйа буюрту буюдуута таһаарыллан эрэр Колобур, соторутаагыта тоннаттан ордук үүт аһыдач хаалта. Ол кини билин фермаларга кыаһа күнгө кинигэ эрэ ытарга күлэдикибэт. Кыахпыт оччо. Дьингэ, сүүсү нүүтэр үстэ кыры аккэастаабаттар,—диэн сонхон кылаһамайан зоотехнигы э. у. М. Г. Григорьева билиһинээр.

Ийрдык, бийигиңиң итти
күн ынах мангыраар,
«Иайбат» сагалдаах, түп
ту буруудаах сайыллыстар
онугуларгаар ийибэт
«уушпурбут, хайдах эр
юрлү» сатаабыкка дала
буолбут сайыллыстар нөр
сүбүттөр. Бу сай өрт
тугар илэ өрдүк адууш
тык көстүбүт. Ошон бөр
лүрдик ийиңиң уюсал
дыналарга, онтой сорохто

рун, бара сатаан, бөхүү
мэстэри дэлэлэрттэ
булттаан кэлсэтэргэ хү
хэлдэнхит. Онно тух
ханынх инниэ, хааччы
ныи - боннууостарын
ферма үлэлхитэрэ хайда
олороллоруи нитэрэлхир
гаабинит. Мэстэргэ үлэ
хамнас нэдран, кини нэс
троснеттатан тутулуи
таах. Олон хас бирид
салайааччы, хааччылар эй
гэ үлэлхитэрэ кини туһу
гар кыһааныылара улаа
тыаххаарын, кэниэхтээ
рин, ордуи чойчу "бу
луохтагарын туһуван араа
тадыннаах муныах, кэп
сэтин ахсын этилэн ах
хан бизрэр эбээт. Арай
ол манга тийибтөх, са
йылыгстар түмүлдүбүт
күрдүктар.

Мэчирээг сагалалмын та 1,5 км буолла эрэри магарышнар режамээр уларыйбатах. Оттон сапалыктарга, ани билитин хонтуутары отуулурга үлүмүстүүр тынааһынаах хас бирдин күн сааман билдэһини баах көмүөрү эбээт. Этэргэ дылы, халдан сүрдүбүтүттэн сап сүтүөр диэри үлэ күнү ууннары тардыллыбыт нэмэ. Арай магарышнар режамээрэ ити күнү-санын заххыбат. Онон сүе сүлүктөр магарыш үлэтин маарын таба тутуу тахтарына киллэл бэл

Дойду сирин алаастара кураанианнар, оройуон оту ыларга улахан эради «Мындаҕайы» сонхоса уурар. Итиннэ 4 сонхос отчуутара нефой кирири отчуоттара, Улаан-ханыны хайдах тариниэхтэрэй? Ол туһунан байыны мыйытыларбытыгар нэти сонхос директора Саха АССР үтүөлээх агронома В. П. Чичигинаев эппитиннэ.

— Василий Петрович, эн совхозун территориягавар биймд төлө зовно от-туодай, төлө оту ыльях-тара дин саныгын?

— Мырыла, Хайшах уонна Бодугур отделениеларын сирдэрингэр өрүс өнгөр оройуон совхозтарыттан 5 эиеноттуора, Ходуналар массивынан оттуурга табыгастаахтар, ошон ити биестэн үлэ механизированнай буолуоба. Киирилери сэргэ «Агротехснаб» предприятие, 13 №-дээх СИТУ, кини балыыла коллектива, бирдин-лээн дьон оттуу киириэхтэрэ. Совхозтар, мин аа-дарбынан, 700—800 тонна оту ылыахтара. Бай-онг 8 механизированнай агардыах эиенону туруор-дубут, Ошо «Вахсы» «Чурапчы» совхозтар эи-ендарын элэтэххэ. Айма-кытылыктар барыта 12 механизированнай агардыах эиеноттар үлэлиэхтэрэ. Совхоз байэтин күүһүнэн 7 тыһ. тонна оту собо-туоруккалыра быдаанна-нар.

— Эзбэх огцут киирэр эбит. Дуугабарга хавиыг усудуубуналар туруурдуунулар?

— Кийрер совхозтар отгоодот оторун 50 бырымына «Мандагазыйга» хаалырга. Ол онгутар биһиги кийрер сорох элчеларын үлэһиттарын хамнастарын толүүбүт, техникаларын уматыгынан хааччыйабыт. Совхозтартан агын онгуттарга, бириднээн дыону киллэрэн турар эмиз 50 бырымынага отчууларын кө-

1500 тонна оту аты-
лырга сөттөнөмөт.

— Сүрдээх уотгаах ки-
тигиллэх буоллун!

үзэлнэлдэр. Ани Туга
буца, Тамахаа икнэлн
этээстэх бэртээхэй дини
дөөн өлсөр дөдэлэр
бааллар эрвэри, бин-
ини халтан уратилар
бары бөхүүлэнтэн сэл-
дэн үзэлнэлдэр. Дын-
гүннэлэртэн сорохторо са-
былык бастаах күнээр
гэр көһөн тахсыбтар
эрвэри, бөхүүлэнтэн уюу-
на оройон кинитэн ич-
чаттар кэлэн аймаан, ба-
лаа, сүсүүлэнтэн куу-
путтар. Итинвик сэлдэн
үзэлнэлэнтэн хантан кол-
лективизм ойун-саалатын
үсэлнэлэнтэн, бингэр түм-
сэн, субэлэлэ охсон кыра-
да аймаалыг бөхээр-
гид? Сүх?

Билан турар, күннээд үлээ атын да итээс-тэр суох буолбатахтар Олор ханна да бааллар. Ол эрэри билин Кар Марис аатын соххозка эрэ сыһааннаах буолан баран, бочумаах итээс-тэрэ маньыктар зыит-дин санзаттан суруйду-бут. Балары мнэстэрэ билбэтэр дигр сыһа-буохуо. Ол эрэри ону-туоратарга баччаанга дигр кыра да сыгарыймы-суох. Ол дьыксиннар Ордуу хаачыйымы өртө-дополнообут. Ити идея-логическай үлэттэн саа-лаан үлэбитэр күннээри-каддыар кыһалгалары-гар тийэз. Ошон соххо-дирекцияга, парткома-сельсовет ити итээс-ти туораталлара уолдас-пыт. Биргэмэ куупут.

С. СМЕРНИКОВА,
хайыат аналл. корр.

**"ЗАВЕРЕННАЯ"
ТЕЛЕГРАММА**

Телеграф телеграмм-
да суруллабугу чакчыны
мытааччы илин баттаады-
нын эбатар дабиэрини
илин бигарестизаци эбатар
туоһулуосун соп. Онуоха
мытааччы телеграфка
инитаннэрор чакчытын би-

мыг өнгөлр босхо оно-
дуллаалар.

Нэйлнэиньэд аады-
рыстары уйна араас де-
кумуншары, камбарты,
почтовой картоннага эб-
тер бичээмэ сурутууга
уйна сурутууну кобор-
торууга квантацнага (аб-
оментнага) аадырыны тола-
гын. А.СР.

Нийт өгөгдөл өгөгдсүз тулгуур дүнээр үнэмлэх—0.15; —Посылкава дэдмөршүүр
нийт үзсэнээрхит, —Өдөрлөг, —Посылкава дэдмөршүүр 0.05

Перевод билигтэйгээр
уонна посмыдканы атаар
ар аалдырыс билигтэйгээр
төлөрүү.

—сурутууан биллэртэ-
ринтэ суух—0-03;

—сурутууан биллэртэ-
ринлээх—0-05.

Түтөннөөн туһанан би-
лиги бастыг үлээлэх поч-
тальонпарытын ахтан аа-
бабег. Нэһидээннэһин
кыгга ыкса сибээстээх-
тик үлээлэр почтальон-
парытынан РСФСР си-
бээһин туйгуна Мовасты
рева К. Г. Габышева М. И.
(Чураачы-1), Лукина
Е. И., Нарамзина М. И.
Сибээстээх Мовасты М.

М. А. Андреева, А. П. Попов и В. В. Диринг), Петрова З. П., Филиппова А. Г., Колесова З. И. (оройгон киниз) бузаллар. Кинилэр мэдлэн тизиргиллибит соруахтарын толороллор уюна алара толороллор. Үлз бастыгынарынан билиги кизин туттабыт уонна түбүктээх үлэлэригэр өссө үрдүк ситиһиннэри баҕарабыт.

Күрәттар икки арды-кәпсәтәр пуунга күрәт-тар икки ардыларынаары-отделенистын индекс, уу-лусса аата, дьнэ, кварти-

[illegible]

Смалалзах суруктары угарга почти стандартнай
камбиэро эбэтэр сурук бүтүн буолуутун хааччы-

нар халхыг кумаагь, танас, илгнээгнн олорго майтсынхь атын матырийааллар тутуулхаллар. Синалаах бандероллары полестиленовай маёоочүккэ, халхыг кумаагь, танас хахха, хордуонка хоруонкага, мас (фанера) эбэтэр металлическай дыабыкка угуллар. Кэбирэх предметтары мытаанах хаа-ба бэнтэм, эрбин хообулун, кумаагьны, атын да суулуур матырийааллары тэлгээн бараан, ол үрдүгэр хаалгыллар, оюн алдыаньыттан харьастыыллар.

Сыналаах кумаарыллары, сыналаах бандероллары граждандартан аһаастыы, мытыллар предмет-тэр бары угуллубуттарын бэрэбэрэкэлээн ылыллар.

Сыналаах бандеролууан салтын аалларынан мы-тыллыбыт кэбирэх предметтар алдыаннахтарына си-бээс уолна гражданская авиация органнара элгнээгн суньэттэр. Гражданин авиалосыллалара, ол иһигэр уобалас, кыраай иһигэр, ону тэгэ комбинир-ованнай нымжанан мытыллыааччылар, гражданская авиация органнарын модьуйууларыгар сеп түбөһин-нээн (ССР Союзтарын Салгынаады суолларкынан почтаны тайын быраабыладалар) угуллубут дыа-хыктарын тайынан таһаһыкан бүрүлүхтөөхтэр.

Телеграф телеграмм-
да суруалубут захчыны.

Ыятааччы илин баттаанын эвээр дэбнэринин бигэргэтигээн эвээр туошууусуун сөл. Онуоха ыятааччы телеграфкынтаннээр чакхатын бигэргэтэр оффисальный ысыраатаны эвээр дэбнэринин кэркөр ысыраатаны барлыга, милиция, райисполком усина атын тууааннах учреждениелар бигэрэтэрин сөл. Ысыраатна, дэбнэринэс бэжэттаах буолуохтаахтар. Бэжэттаах ханын да быһылыаар сии. ханык учреждение, предприятие гүнэс буолара кустуохтаах.

Дэбнэринин ыятааччы бигр илин буоллазына, дэбнэринэс олохтоммут бэрээдэк быһытынан, нотариальный контораан эвээр предприятие, учреждение, тэрилт саалаачытынан, ону тэччэ сиринэр сельсовет председателнин бигэргэтигээнэ.

Ыятааччы илин баттаабын, личноын туоһулуур докумунна көрө түрдэһэ илин баттаабынгар ологуран сибээс предприятиеун саалааччы (дууурунай телеграфист) бигэргэтигээнэ сөл.

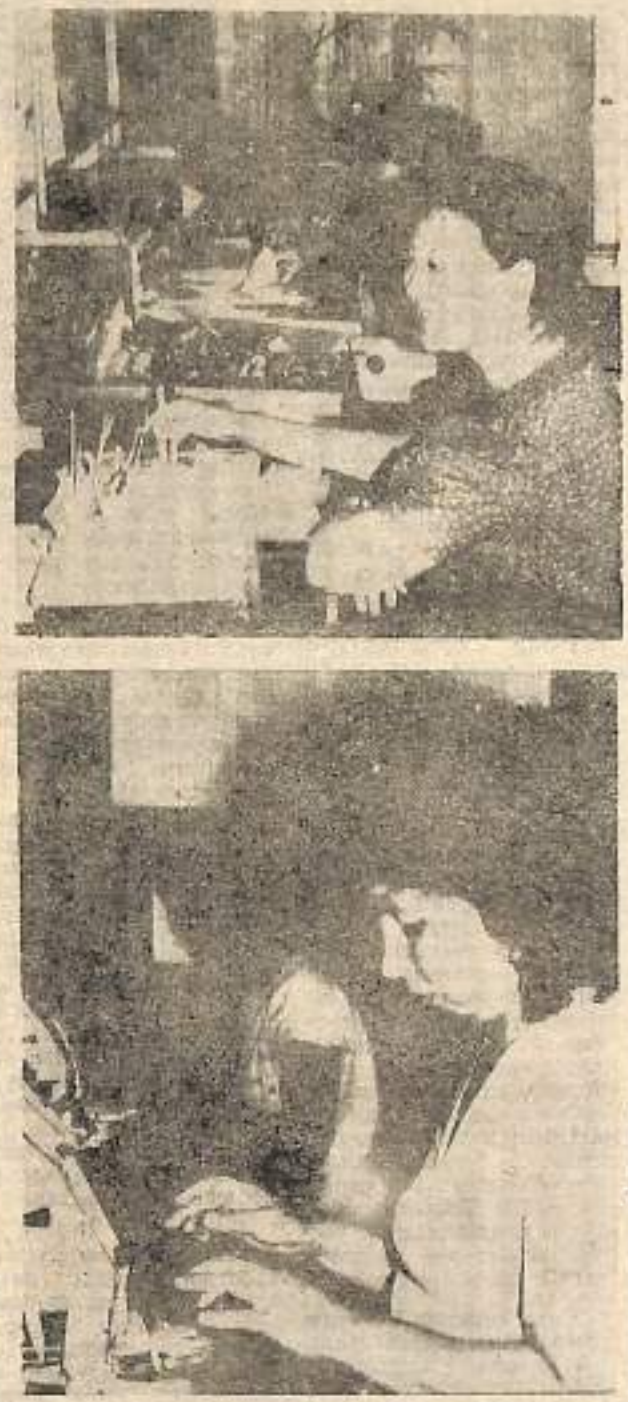
Предпријателар, тариј
талар, учрејдениелар аа

**ПЕНСИЯНЫ,
ПОСОБИЕНЫ
ТӨЛӨӨН**

13. Бронзон минимизээн
сигээс үзедьгар 3—20
хүндрэгэр төлөөр М.

Сибээс өгөлөрүмүз ту-
һанымыга олохтоонунт бэ-
рээдиз булгучулаахтык
түтүһулдуохтаах. Ону та-
һа каленнар почталар
үлөһиттэрин кытта харда-
рыга айыһэстик уонна
культурнайдык сымһаанна
һартыһыгар, бэйэ бэйэ-
тин ойдоһоргүтүгүр мыс
рабыт.

телеграфтай нийлээс өнгөний тухнаалдaрыгaр зүгдэн: — «авереннай» бaмaд 4 дундaрнaнaй тохтuур. Бoлдuохтoр нийлaлaб эрхлэх бaлaрнaй.

[illegible]

Күлдү күн күбөй ийбегини, эбегини ЕФИ-
МОНА Вандавета Алексеевнаны 60 саатын
туслар үрүүлөүх күнүзүн уюна алабытын,
эбегини Михаил Прокопьевичтын йал буол-
буттара 40 сыла туслар долгууулаах күнүзүн
нэн иттиг, истигиник эбэрдалибит. Эйнэхэ
чэгиз-чэбдик доруубуаны, уһун үйлөүх
олюк баарабыт.

XXX

Кунду ийабити, аймахныгын, табаарыс-
ныг НУСТИНОВА Валентина Николаевна
Норут үерэригитин туйгуна буолбутунан
изитик-истигин эрдэлдидит! Баарабыт
малды үөрүү-көтүү, дьол-соргу арыстанары-
гар, өссө айыттыылаах үлэни, үтүө доруубу-
бары!

Тыптыр олобут, көргөһүн, ажабыт, быжыап-
мет, убайыт, аймахыт, Саха сиринээри тал,
литература уонна история институтун млад-
шай научнай сотрудуна

бичирга төрөвбүттэрийг, аймагтарыг бэйлэ
лэрин дийнх кулурбагнарын тнэрдэллэр

ЗАКАЗ № 85